

ŞİKAYƏTLƏR MEXANİZMI

SG/E/2025/09

ALGETI-SADAXLI YOLU (GÜRCÜSTAN)

İLKİN DƏYƏRLƏNDİRMƏ HESABATI

5 NOYABR 2025

SG/E/2025/09

Algeti-Sadaxlı yolu (Gürcüstan)

İlkin dəyərləndirmə Hesabatı

Şikayətin məxfiliyi: Xeyr

Xarici paylama

Şikayətçilər
Təbliğatçı
Şikayətlər Mexanizminin saytında dərc olunub

Daxili paylama

Baş müfəttiş
Müvafiq AİB xidmətləri

İmtina bəyanatları

Bu hesabat 31 oktyabr 2025-ci il tarixinədək AİB Qrup Şikayətlər Mexanizmində mövcud olan məlumatlara əsaslanır.

Dil versiyaları arasında uyğunsuzluqlar olarsa, ingilis versiyası üstünlük təşkil edir.

AİB Qrupu Şikayətlər Mexanizmi

AİB Qrupu Şikayətlər Mexanizmi (**Şikayətlər Mexanizmi**) ictimaiyyətin hər hansı bir üzvü Avropa İnvestisiya Bankının (**AİB**) səhv bir şey edə biləcəyini hiss edərsə, yəni pis idarəetmə aktı törətdiyi təqdirdə mübahisələrin həllinə imkan verən bir vasitədir. Şikayətlər Mexanizmi hüquqi icra mexanizmi deyil və səlahiyyətli məhkəmə orqanlarının qərarını əvəz etməyəcəkdir.

Səhv idarəetmə zəif və ya uğursuz idarəetmə deməkdir. Bu, AİB, öz siyasəti, standartları və prosedurları da daxil olmaqla məcburi olan bir qayda və ya prinsipə uyğun hərəkət etmədikdə baş verir. Yanlış idarəetmə anlayışına AİB-in insan hüquqlarına, tətbiq olunan qanunvericiliyə və ya yaxşı idarəetmə prinsiplərinə riayət etməməsi daxildir. Səhv idarəetmə AİB Qrupunun qərarları, hərəkətləri və ya çatışmazlıqları ilə əlaqəli ola bilər və AİB-nin layihə və əməliyyatlarının ətraf mühitə və ya sosial təsirini əhatə edə bilər.

Şikayət mexanizminin əsas məqsədlərindən biri dinlənilmək və şikayət etmək hüququnun təmin edilməsidir. Şikayətlər mexanizminin mandatı, şikayətçilərin müvafiq daxili və xarici maraqlı tərəflərlə əməkdaşlıq çərçivəsində qaldırdığı problemlərin həlli daxildir. Mümkün olduqda, Şikayətlər Mexanizmi yerli həll səylərini fəal şəkildə təşviq edir və dəstəkləyir (məsələn, layihə səviyyəsində şikayət mexanizmləri vasitəsilə). Şikayət mexanizmi haqqında daha ətraflı məlumat üçün aşağıdakı <https://www.eib.org/en/about/accountability/complaints/index.htm> saytına daxil olun.

İlkin dəyərləndirmə Hesabatı

İlkin qiymətləndirmənin məqsədi aşağıdakıları əhatə edir¹:

- Şikayətçilərin qaldırdığı narahatlıqları aydınlaşdırmaq və şikayətçilərin mövqeyi, eləcə də lazım olduqda digər maraqlı tərəflərin (məsələn, layihə təşkilatçısı, milli orqanlar kimi) fikirlərini daha yaxşı başa düşmək lazımdır.
- Şikayətçilər, layihənin təşviqatçısı və müvafiq EİB Qrupu layihə komandası kimi maraqlı tərəflərin şikayətçilər tərəfindən qaldırılan məsələlərin həlli yollarını nə dərəcədə və hansı şəkildə axtara biləcəyini qiymətləndirmək.
- Şikayətçilərin irəli sürdüyü iddiaları araşdırmaq və ya qaldırılan məsələləri həll etmək üçün EİB Qrupu Şikayətlər Mexanizmi Bölməsi tərəfindən əlavə işlərin (uyğunluq üzrə araşdırma və ya tərəflər arasında birgə münaqişə həlli) zəruri və/və ya mümkün olub-olmadığını müəyyənləşdirmək.

¹ AİB Qrup Şikayətlər Mexanizmi prosedurlarının 2.2.1, 2.2.2 və 2.2.7-ci maddələrinə uyğun olaraq, aşağıdakı qaydada mövcuddur: [AİB Qrupunun Şikayətlər Mexanizmi 2018-ci il Noyabr 2018-ci il prosedurları](#).

MƏZMUN

İcra xülasəsi	1
1 Layihə	2
2 Şikayət	2
3 Tənzimləyici çərçivə	3
4 İlk dəyərləndirmə	3
5 İrəliyə doğru yol	4

İCRA XÜLASƏSİ

Şikayətlər Mexanizminə Gürcüstanda Algeti-Sadaxlı Yolu layihəsindən zərər çəkmiş bir ailədən şikayət daxil olub. Qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş torpaq sahələri, tikintilər və çoxillik bitkilər üçün qeyri-adekvat kompensasiya səbəbindən layihənin mənfi sosial təsirləri ilə əlaqədardır.

İlkin dəyərləndirmə zamanı Şikayət Mexanizmi həm şikayətçilərlə, həm də layihə təşkilatçısı ilə əlaqə saxladı. Tərəflər qaldırılan narahatlıqların həlli üçün qarşılıqlı məqbul həllərin müəyyənləşdirilməsinə yönəlmiş könüllü dialoq prosesinə girmək barədə razılığa gəliblər. Bu əsasda Şikayətlər Mexanizmi birgə mübahisələrin həlli prosesini davam etdirməyi təklif edir.

Bu hesabatda şikayətçilərin iddialarını ümumiləşdirir, ilkin qiymətləndirmə zamanı atılan addımlar təsvir olunur və şikayətə baxılması üçün yanaşma göstərilir.

1 LAYIHƏ

- 1.1 30 noyabr 2018-ci il tarixində Avropa İnvestisiya Bankının (**AYB**) Direktorlar Şurası Gürcüstan yol şəbəkəsinin tikintisi və təkmilləşdirilməsi üçün "Georgia Transport Connectivity II" çərçivə kreditini təsdiqlədi.² 24 fevral 2021-ci il tarixində AYB-nin Direktorlar Şurası yuxarıda göstərilən çərçivə krediti (layihə) çərçivəsində Gürcüstanda Algeti-Sadaxlı Yolu layihəsinin maliyyələşdirilməsi üçün 85 milyon avro ayrılmasını təsdiqlədi.³ Borc alan Gürcüstan dövlətidir və layihə İnfrastruktura Nazirliyinin (təşviqatçı) hissəsi olan Gürcüstanın Yollar Departamenti tərəfindən hazırlanır.
- 1.2 Layihə, Algeti və Sadaxlı arasında ümumi uzunluğu təxminən 30 km olan ikili iki zolaqlı avtomobil yolunun tikintisini əhatə edir, o cümlədən avtomobil yolunu mövcud E-60 genişləndirilmiş TEN-T yolu ilə birləşdirmək üçün giriş yolları. Tikinti işlərinə 2026-cı ilin əvvəlində başlanılacağı gözlənilir.

2 ŞİKAYƏT

- 3 2.1 18 İYUN 2025-Cİ IL TARIXINDƏ AİB QRUPUNUN ŞİKAYƏTLƏR MEXANİZMI (ŞİKAYƏTLƏR MEXANİZMI) LAYIHƏNİN ONLARIN ƏMLAKINA VƏ YAŞAYIŞ VASITƏLƏRİNƏ SOSIAL TƏSİRLƏRİNDƏN NARAHAAT OLAN AİLƏDƏN (ŞİKAYƏTÇİLƏR) ŞİKAYƏT ALDI. ŞİKAYƏTÇİLƏRİN TORPAQLARI, EVLƏRİ VƏ DİGƏR TIKILILƏRİNİN ƏKSƏRİYYƏTİ LAYIHƏNİN TRANZIT HISSƏSİNDƏ YERLƏŞİR VƏ BUNA GÖRƏ DƏ MƏCBURİ OLARAQ ALINMALIDIR. 2025-Cİ ILIN OKTYABRINDA TƏBLİĞATÇININ TƏŞƏBBÜSÜ İLƏ MƏHKƏMƏDƏ ÖZGƏNINKİLƏŞDİRMƏ PROSEDURUNA MƏRUZ QALDI.
- 3.1 Şikayətdə kənddə oxşar problemlərlə üzləşən digər layihədən əziyyət çəkən ailələrə də istinad edilir.
- 3.2 Şikayətçilər, şikayətlər mexanizmi tərəfindən yazılı şikayət və şikayətçilərlə sonrakı müzakirələr əsasında ümumiləşdirilmiş aşağıdakı narahatlıqları təqdim etdilər:
- i. Torpaq, ev, digər tikililər və çoxillik bitkilər üçün qeyri-adekvat kompensasiya Şikayətçilər, əsasən torpaq üçün təklif olunan kompensasiyanın kəndlərindəki oxşar torpaq qiymətinin təxminən yarısı olmasından narahatdırlar. Onlar həmçinin təbliğatçının torpağın, evin və digər tikililərin (məsələn, çoxillik bitkilər üçün kafeslər) tam səth sahəsini kompensasiya etmədiyinə inanırlar.
 - ii. Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ilə bağlı şikayətçilərin həyat tərzinə mənfi təsir göstərilir. Şikayətçilərin sözlərinə görə, çoxillik bitkilər üçün təklif olunan kompensasiya yalnız bir illik məhsuldan əldə olunan gəlirə uyğundur ki, bu da onların dolanışıqlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərəcək.
 - iii. Qeyri-adekvat maraqlı tərəflərin iştirakı və şikayətlərin aradan qaldırılması mexanizmi. Şikayətçilər gürcü dilində yazılı ünsiyyəti başa düşməkdə çətinlik çəkirlər, çünki onların əsas dili Azərbaycan dilidir və gürcü dilini minimal başa düşürlər.
- 3.3 Şikayətçilər adekvat kompensasiya və dolanışq mənbələrinin bərpasını tələb edirlər.

² Çərçivə krediti haqqında daha ətraflı məlumatı [Gürcüstan Nəqliyyat Əlaqəsi II-də tapa bilərsiniz](#).

³ Layihə haqqında daha ətraflı məlumatı [Algeti - Sadakhlo Road-da tapa bilərsiniz](#).

4 TƏNZİMLƏYİCİ ÇƏRÇİVƏ

- 4.1 Şikayətlər Mexanizminin fəaliyyəti AYB Qrupunun Şikayətlər Mexanizmi Siyasəti (siyasəti)⁴ və Prosedurları (**prosedurları**) ilə tənzimlənir⁵. Şikayətin qəbulu başa çatdıqdan sonra Şikayətlər Mexanizmi Şikayət Mexanizminin gələcək işinin zəruri və mümkün olub-olmadığını müəyyənləşdirmək üçün şikayətin ilkin qiymətləndirilməsini həyata keçirir. Şikayət Mexanizminin növbəti işi uyğunluğun nəzərdən keçirilməsini və ya mübahisələrin birgə həlli prosesini (məsələn, mediasiya kimi) əhatə edə bilər. Bu hesabatda Şikayət Mexanizminin ilkin qiymətləndirilməsinin nəticələri yer alır. İlk qiymətləndirmənin məqsədi haqqında daha ətraflı məlumat üçün bu hesabatın III səhifəsinə baxın.
- 4.2 Tənzimləyici çərçivəyə AİB Ətraf Mühit və Sosial Standartları və tətbiq olunan qanun və qaydalar kimi tətbiq olunan AİB siyasətləri, prosedurları və standartları daxildir⁶. Xüsusilə, aşağıdakı standartlar aktual ola bilər:
- i. **Ətraf** mühitə və sosial təsirlərin və risklərin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi üzrə Standart 1, layihə ilə əlaqəli ətraf mühit və sosial təsirlərin və risklərin qiymətləndirilməsi, idarə edilməsi və monitorinq prosesində təşviqatçının məsuliyyətlərini müəyyənləşdirir.⁷
 - ii. **Könüllü məskunlaşma haqqında** 6-cı standart, ilk növbədə könüllü məskunlaşmanın qarşısını almaq və qarşısının alınması uğursuz olduqda mənfi təsirlərini minimuma endirmək üçün effektiv vasitə təmin etmək üçün təşviqatçıların məsuliyyətlərini təsvir edir. Standart 6, təşviqatçıdan bütün təsirə məruz qalmış insanların mülkiyyət hüququna hörmət etməsini və aktivlərin itirilməsindən irəli gələn hər hansı mənfi təsiri azaltmasını tələb edir.⁸
 - iii. **Həssas qrupların hüquq və maraqlarına dair** 7-ci standart, AİB əməliyyatlarında həssas fərdlərin və qrupların lazımı qaydada və tez bir zamanda müəyyən edilməsini və fərdlərin və icmaların xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq iştirakın mənalı olmasını və müvafiq formada, tərzdə və dildə çatdırılmasını təmin etmək üçün təşviqatçının öhdəliklərini təsvir edir.⁹
 - iv. **Təşviqatçı, təsirə məruz qalan icmalar və digər maraqlı tərəflər arasında** açıq, şəffaf və hesabatlı dialoqun saxlanılmasının vacibliyini vurğulayan maraqlı tərəflərin iştirakı haqqında 10-cu standart. Maraqlı tərəflərin iştirakının maraqlı tərəflərin təhlili, nişan planlaşdırılması, məlumatların vaxtında açıqlanması, ictimai məsləhətləşmələr və maraqlı tərəflərin iştirakını əhatə edən inklüziv və təkrarlanan bir proses olduğu qeyd olunur. Standart 10, təşviqatçının şikayət və müalicəyə çıxışı təmin edən bir mexanizm qurmasını tələb edir. Bu mexanizm zərərin qarşısını almaq, layihədən təsirlənən maraqlı tərəflərə və hüquq sahiblərinə effektiv vasitələr təmin etmək və institusional hesabatlılığı və davamlı təkmilləşdirməni təmin etmək üçün nəzərdə tutulmuşdur. Bu, həmçinin münaqişələrin artmasının qarşısını almağa və bununla bağlı xərclərin qarşısını almağa xidmət edir.¹⁰

5 İLKİN DƏYƏRLƏNDİRMƏ

- 5.1 Şikayətlər Mexanizmi şikayətçilərin qaldırdığı məsələləri başa düşmək və Şikayətlər Mexanizminin əlavə işinin zəruri olub-olmadığını müəyyənləşdirmək üçün ilkin qiymətləndirmə apardı. 2025-ci ilin sentyabr ayında Şikayətlər Mexanizmi Gürcüstana qiymətləndirmə missiyası keçirdi və bu missiya zamanı şikayətçilərlə və təşviqatçı (tərəflərlə) ayrı-ayrılıqda görüşlər

⁴ Maddə 4.2.1, [AİB Qrup Şikayətlər Mexanizmi Siyasəti](#), Noyabr 2018 tarixli.

⁵ 2018-ci ilin noyabr tarixli AYB-nin Qrup Şikayətlər Mexanizmi Prosedurlarının [2.1.3-cü](#) maddəsi.

⁶ [AİB-in Ətraf Mühit və Sosial Standartları](#), 8 oktyabr 2018-ci il tarixli 10.0 versiyası, maliyyələşdirmə müqaviləsinin imzalandığı zaman 2019-cu ildə qüvvədə olan versiyası.

⁷ Standart 1, 5-ci paragraf, [AİB Ətraf Mühit və Sosial Standartları](#), 8 oktyabr 2018-ci il tarixli 10.0 versiyası.

⁸ Standart 6, paragraf 4, [AİB Ətraf Mühit və Sosial Standartları](#), 8 oktyabr 2018-ci il tarixli 10.0 versiyası.

⁹ Standart 7, 5-ci paragraf, [AİB Ətraf Mühit və Sosial Standartları](#), 8 oktyabr 2018-ci il tarixli 10.0 versiyası.

¹⁰ Standart 10, 2, 3 və 4-cü paraqraflar, [AİB Ətraf Mühit və Sosial Standartları](#), 8 oktyabr 2018-ci il tarixli 10.0 versiyası.

keçirdi. Şikayət Mexanizmi həmçinin müvafiq Ətraf Mühit və Sosial Məlumat Vərəqəsi,¹¹ Ətraf Mühit və Sosial Təsirin Qiymətləndirilməsi¹² və Məskunlaşma Fəaliyyət Planı kimi layihə məlumatlarını nəzərdən ¹³keçirdi.

- 5.2 Şikayətlər Mexanizminin Gürcüstana səfəri zamanı şikayətçilər kənddə daha üç ailənin oxşar problemlərlə üzləşdiyini açıqladı. Bununla birlikdə, şikayətçilər bu ailələri təşviqatçı ilə mübahisələrin həlli prosesinə daxil etməməyi üstün tutdular. O bildirib ki, bu qərarın digər 3 ailəyə də fayda verə biləcəyi gözlənilir.
- 5.3 Şikayət Mexanizmi tərəfləri şikayətə baxmaq üçün mövcud iki variant barədə məlumat verdi: mübahisələrin birgə həlli prosesi və ya uyğunluğun nəzərdən keçirilməsi. Təşviqatçı və şikayətçilər qarşılıqlı məqbul həllər əldə etmək üçün mübahisələrin birgə həlli prosesində iştirak etmək istəklərini və razılıqlarını ifadə etdilər.

6 İRƏLIYƏ DOĞRU YOL

- 6.1 İlk qiymətləndirmədən sonra və tərəflərin qaldırılan məsələlərin həlli üçün dialoqa girmək istəyini nəzərə alaraq, Şikayətlər Mexanizmi mübahisələrin birgə həlli prosesini davam etdirməyi təklif edir. Bu proses gələcəyə yönümlüdür və qarşılıqlı məqbul və davamlı həllər tapmağı hədəfləyir. Şikayətlər Mexanizmi bu prosesin hazırlanması və həyata keçirilməsini tərəflərlə əlaqələndirəcək.¹⁴

¹¹ [2018-ci ilin sentyabr ayı tarixli](#) Ətraf Mühit və Sosial Məlumat Vərəqəsi.

¹² [2018-ci ilin may ayı tarixli](#) Ətraf Mühitin Mühafizəsi və Sosial Təsirinin Qiymətləndirilməsi.

¹³ [2018-ci ilin iyun ayı tarixli](#) Əmək Məcəlləsinə dəyişikliklər edilməsi haqqında

¹⁴ Tərəflərin hərtərəfli iştirakına imkan vermək və qanuni gözləntiləri idarə etmək üçün şikayətçilərlə məsləhətləşmələr yolu ilə şikayətə baxılma müddəti uzadıla bilər - 4.4.4-cü maddə, [AİB Qrup Şikayətlər Mexanizmi Siyasəti](#), Noyabr 2018-ci il tarixli.